

[Indenrigsministeren.]

lægge, er et efter danske Forhold betydeligt Skridt ad den Vej.

Hermed skal jeg anbefale Lovforslaget til det høje Tings velvillige Behandling.

C. O. Pedersen: Jeg skal have den Ære paa egne og Medforslagsstilleres Vegne at forelægge *Forslag til Lov om Oprettelse af mindre Landbrug.*

Udstykningspolitikken hører jo til de Opgaver, vi her i Rigsdagen Aar efter Aar beskæftiger os med. Der er ført mange og lange Forhandlinger om den Sag, baade her og ude paa Møder, og det er neppe for meget sagt, at det er Spørgsmaalet om den fremtidige Udstykning, der har præget dansk Politik i de sidste Aar. I en sjælden Grad har denne Sag, synes jeg, formaaet at samle Interessen i Befolkningen, og ganske særlig gælder det for Ungdommens Vedkommende. Man har haft det Indtryk, at de Møder, der har været afholdt om denne Sag, har vist en Interesse herfor som ikke for noget andet Spørgsmaal. Fra Befolkningen stilles Gang paa Gang paa disse Møder Spørgsmaal om, hvordan vi skal bære os ad med at bevare Ungdommen ude paa Landet, og hvorledes vi egentlig skal gaa frem for at faa disse Husmandsbrug paa den billigste og bedste Maade. Det er ikke saa underligt, at man stiller disse Spørgsmaal, thi Forholdet er jo det, at mange Mennesker ude paa Landet ser, hvordan deres Ungdom rejser ind til Byerne paa Grund af de bedre Lønforhold, andre maa se deres Børn, rejse til andre Lande, udvandre, fordi de ikke kan faa Ejendommen her i Landet, og saa ser man hen til Staten som den store Redningsmand, der skal hjælpe i dette som i andre Forhold.

Nu er det rigtigt, at Staten kan gøre en hel Del, men jeg er tilbøjelig til at tro, at der er mange, som ogsaa i denne Sag overvurderer Statens Indflydelse. Selv den mest udstrakte Anvendelse af Statens Kapitaler vil ikke formaa at standse denne Strøm. Men en hel Del kan der gøres, og det er det, vor Udstykningspolitik har taget Sigte paa, og som ogsaa det Forslag, jeg her har den Ære at forelægge, tager Sigte paa.

Den Udstykningspolitik, vi har ført i omtrent en Menneskealder, har jo paa alle Stadier haft Forsøgets Karakter. Selv om Maalet har været det samme, i Hovedsagen uforandret, har Vejene skiftet adskillige Gange.

Det første Forsøg, der blev gjort i 1899 med de smaa Ejendomme, har vi jo for længst forladt, det faldt ikke heldigt ud, og Resultatet blev, som man ved,

Overgang til Husmandsbrug af den nuværende Type paa godt en halv Snes Tønder Land, og denne Type Ejendomme har vi fastholdt i de sidste 20 Aar. Det Forslag, jeg her forelægger, fastholder ogsaa denne Ejendomsstype. Jeg siger det, fordi jeg egentlig ikke er helt sikker paa, at dette Maal vil blive staaende for vor Udstykning i Fremtiden. Det vil vel i nogen Grad bero paa, hvordan vore Afsætningsforhold udvikler sig. Saa længe et Husmandsbrug kan forme sig som en lille Industri, er der ikke Tvivl om, at denne Ejendomsstype vil have gode Betingelser for at klare sig, men det kan nemt gaa saadan, at vore Afsætningsforhold forandrer sig — jeg vil ikke sige, at det er ønskeligt, men det kunde jo gaa saadan —, og at vi ogsaa i Fremtiden maa forandre Maalet for vor Udstykning.

Det andet Forsøg, der blev gjort for en halv Snes Aar siden, var, at Staten, efter at vi havde gennemført Lensloven, selv gik over til at foretage Udstykning. Indtil 1919 havde Statens Virksomhed været indskrænket til at give Laan, men da vi fik Lensloven, blev Staten selv den store Udstykker, Opretter af Husmandsbrug her i Landet, i Stedet for hvad den tidligere havde været: Laangiver. Den Udstykning, vi indledede i 1919, skal jeg i og for sig ikke indvende noget imod. Jeg tror, at Staten ogsaa i den Tid, der nu kommer, har en Opgave ved direkte Medvirkning i Udstykningspolitikken. Det tror jeg navnlig, fordi vi kan vente, at store Ejendomme i de kommende Tider kommer i Handelen, og hvis man ikke havde Statens Kapitalkraft i Ryggen, vilde en Udstykning af disse store Ejendomme støde paa Vanskeligheder paa Grund af den økonomiske Risiko, der vilde følge med for dem, der skal foretage Udstykningen. Saadan som Forholdene nu har formet sig i de sidste to Menneskealder, lader det sig ikke bestride, at den private Udstykning efterhaanden praktisk talt er standset. Aarsagerne hertil er der ikke Anledning til at komme ind paa i Dag, jeg skal blot notere den Kendsgerning, at Resultatet af de 30 Aars Erfaring, vi nu har i Udstykningspolitikken, synes mig at være, at Staten fremdeles har en Opgave, først og fremmest som Laangiver, men ogsaa som Udstykker af store Ejendomme.

Naar der skal føres en Udstykningspolitik med godt Resultat, saaledes at vi kan faa disse Ejendomme frem paa den bedste og billigste Maade, gælder det imidlertid om, at Staten holder sig alle Mulig-